

ԾՆՈՂՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ

Ընտանիքների համար Early Start-ի ուղեցույց

Վերանայված 2025 թվականին

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ծնողների իրավունքները. «Ընտանիքների համար Early Start-ի ուղեցույցը» մշակվել է Կալիֆորնիայի Չարգացման ծառայությունների վարչության (այսուհետ՝ «Վարչություն») կողմից՝ Կալիֆորնիայի Կրթության վարչության և կապալառու WestEd ընկերության օգնությամբ:

Դուք կարող եք պատճենել կամ կիսվել այս ուղեցույցի ցանկացած մասով, եթե նշեք, որ այն տրամադրվել է Չարգացման ծառայությունների վարչության կողմից:

ՊԱՏՎԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Եթե ձեզ անհրաժեշտ են ավելի շատ օրինակներ, այցելեք Early Start Neighborhood կայքը՝ earlystartneighborhood.org հասցեով:

Եթե ցանկանում եք ավելին իմանալ Կալիֆորնիայի Early Start-ի մասին, կարող եք.

- Չանգահարեք՝ 800-515-BABY (800-515-2229),
- Այցելեք կայք՝ www.dds.ca.gov/services/early-start
- Ուղարկեք էլեկտրոնային նամակ earlystart@dds.ca.gov հասցեին

©2025 Department of Developmental Services

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	1
ՊԱՏՎԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	1
ՀՂՈՒՄՆԵՐ	3
ԱՆՈՒՆՆԵՐ	3
ԲԱԺԻՆ 1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	4
ԲԱԺԻՆ 2. ՏԵՂԵԿԱՑՎԱԾ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ	5
ԲԱԺԻՆ 3. ԳԱՐՏՆԻՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՍԱՆԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆ	6
ԲԱԺԻՆ 4. ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ	7
ԲԱԺԻՆ 5. ԱՆՀԱՏԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ	10
ԲԱԺԻՆ 6. ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿՈՆՖԵՐԱՆՍՆԵՐ, ՊԱՏՇԱՃ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ԼՍՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՆԱՀԱՆԳԱՅԻՆ ԲՈՂՈՔՆԵՐ	12
ԲԱԺԻՆ 7. ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿՈՆՖԵՐԱՆՍՆԵՐ	13
ԲԱԺԻՆ 8. ՊԱՏՇԱՃ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ԼՍՈՒՄՆԵՐ	14
ԲԱԺԻՆ 9. ՆԱՀԱՆԳԱՅԻՆ ԲՈՂՈՔՆԵՐ	16
ԲԱԺԻՆ 10. ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	19

ՀՂՈՒՄՆԵՐ

Այս փաստաթուղթը կանդրադառնա օրենքների և կանոնակարգերի հետևյալ մասերին.

- 34 CFR-ը վերաբերում է Դաշնային կանոնակարգերի օրենսգրքի 34-րդ գլխին:
- GC-ն վերաբերում է Կառավարության օրենսգրքին՝ որպես Early Start-ը կարգավորող նահանգային օրենք:
- CCR-ը վերաբերում է Կալիֆորնիայի կանոնակարգերի օրենսգրքին:

ԱՆՈՒՆՆԵՐ

Այս փաստաթղթում բազմիցս օգտագործվող որոշ անուններ կրճատված են՝ ավելի հեշտ ընթերցման համար.

- Չարգացման ծառայությունների վարչություն – DDS – այս փաստաթղթում մենք այն կանվանենք «վարչություն»:
- Կալիֆորնիայի Կրթության վարչություն – CDE
- Տեղական կրթական գործակալություն – LEA
  - Սրանք տեղական դպրոցներն, շրջաններ, վարչաշրջանային կրթության գրասենյակներ են:
- Հատուկ կրթության տեղական պլանի տարածք – SELPA
- Early Start ծրագիր – Տարածաշրջանային կենտրոն և/կամ տեղական կրթական գործակալություն (LEA), որը մատուցում է վաղ միջամտության ծառայություններ:

Եթե հարցեր ունեք Early Start ծրագրում որպես ծնող ձեր իրավունքների վերաբերյալ, կարող եք զանգահարել ձեր տեղական «Վաղ մեկնարկ» ծրագրին կամ «Վաղ մեկնարկ» մանկական գծին՝ 800-515-2229 հեռախոսահամարով կամ ուղարկել էլեկտրոնային նամակ

earlystart@dds.ca.gov հասցեով:

ԲԱԺԻՆ 1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Early Start Կալիֆորնիայում գործող ծրագիր է, որն օգնում է հաշմանդամություն ունեցող երեխաներին (ծնունդից մինչև 3 տարեկան) և նրանց ընտանիքներին: Այս ծրագիրն օգնում է ձեր երեխային աճել և զարգանալ՝ մատուցելով ծառայություններ ձեր տանը կամ համայնքում և ցույց տալով ձեր ընտանիքին, թե ինչպես աջակցել ձեր երեխայի զարգացմանը: Ծրագիրը հետևում է դաշնային և նահանգային օրենքներին՝ ապահովելու համար, որ ձեր երեխան ստանա ճիշտ օգնությունը: Որպես ծնող, դուք ունեք հատուկ իրավունքներ և պաշտպանություն՝ ապահովելու ձեր երեխայի կողմից իրեն անհրաժեշտ օգնության ստացումը: Ծրագիրը լսում է ձեր ընտանիքի մտահոգությունները և տրամադրում է ծառայություններ, որոնք հարմար են ձեր ամբողջ ընտանիքի համար: Այս փաստաթուղթը բացատրում է ձեր իրավունքներն ու պաշտպանություններն այս ծրագրի շրջանակներում: «Ծնող» բառը ձեզ համար տարբեր բաներ կնշանակի՝ կախված ձեր յուրահատուկ իրավիճակից:

Ո՞վ է համարվում «ծնող» Early Start շրջանակներում: [34 CFR 303.27]

1. **Ձեր երեխայի կենսաբանական կամ որդեգրող ծնողը:**
2. **Խնամատար ծնող**
3. **Խնամակալ.** Անձ, որն ունի դատարանի կողմից տրված օրինական թույլտվություն՝ հոգ տանելու ձեր երեխայի մասին և կարևոր որոշումներ կայացնելու նրա առողջության, կրթության և զարգացման վերաբերյալ:
4. **Կենսաբանական կամ որդեգրող ծնողի փոխարեն գործող անձ.** Սա կարող է լինել տատիկ-պապիկ, խորթ ծնող կամ ընտանիքի այլ անդամ, որի հետ ապրում է ձեր երեխան կամ որը հոգ է տանում ձեր երեխայի կարիքների մասին:
5. **Փոխարինող ծնող.** Այս անձը նշանակվում է իրավական գործընթացի միջոցով՝ երեխայի անունից որոշումներ կայացնելու համար, երբ ծնողը հասանելի չէ: Այս անձը պետք է հասկանա երեխաների կարիքները և չունենա որևէ անձնական պատճառ՝ մեկ կողմին մյուսի նկատմամբ նախապատվություն տալու համար: [34 CFR 303.422; 17 CCR Section 52175]

ԲԱԺԻՆ 2. ՏԵՂԵԿԱՑՎԱԾ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ

Դուք պետք է թույլտվություն տաք և փաստաթուղթ ստորագրեք, նախքան ձեր երեխան Early Start-ից որևէ թեստավորում կամ ծառայություն ստանա: Ծրագիրը պետք է նաև ունենա ձեր թույլտվությունը՝ ձեր կամ ձեր երեխայի մասին տեղեկություններ կիսվելու համար: Ձեր թույլտվությունը տալը ձեր ընտրությունն է, և դուք կարող եք ցանկացած պահի փոխել ձեր միտքը: Սա կոչվում է տեղեկացված համաձայնություն: [34 CFR 303.7, 34 CFR 303.420]

Եթե ձեր կյանքում կան մի քանի մարդիկ, ովքեր կարող են համարվել «ծնող», խնդրում ենք համագործակցել ձեր երեխայի ծառայությունների համակարգողի հետ՝ որոշելու համար, թե ով պետք է տա համաձայնություն:

Որպես ծնող, դուք ունեք հետևյալ իրավունքները՝ կապված տեղեկացված համաձայնության հետ.

1. Ստնալ գործունեության մասին տեղեկատվություն այն լեզվով, որը դուք օգտագործում եք տանը, երբ Early Start ծրագիրը ձեզանից թույլտվություն խնդրի այդ գործունեության համար: [34 CFR 303.7]
2. Ստնալ ձեր գրավոր թույլտվությունը, նախքան ձեզ կամ ձեր երեխային նույնականացնող որևէ տեղեկատվություն կիսելը այն անձանց հետ, ովքեր չպետք է ունենան այն: [34 CFR 303.414, 17 CCR 52162(B), 17 CCR 52169]
3. Ստնալ ձեր գրավոր թույլտվությունը նախքան որևէ թեստ անցկացնելը՝ պարզելու համար, թե ինչ օգնության կարիք ունի ձեր երեխան: [34 CFR 303.420(a), 17 CCR 52162(a)]
4. Ստնալ ձեր գրավոր թույլտվությունը, նախքան ձեր երեխայի համար Early Start-ի որևէ ծառայություն սկսելը: [34 CFR 303.420(a), 17 CCR 52162(a)]
5. Ստնալ ձեր գրավոր թույլտվությունը, նախքան Early Start-ը կօգտագործի ձեր բժշկական ապահովագրությունը ծառայությունների համար վճարելու համար, եթե դա կարող է նվազեցնել ձեր նպաստները, ստիպել ձեզ ավելի շատ գումար վճարել, բարձրացնել ձեր ամսական վճարումները կամ ստիպել ձեզ կորցնել ձեր նպաստները կամ Medicaid-ից հրաժարվելու իրավասությունը: [17 CCR 52162(d)]
6. Փոխել ձեր միտքը և ցանկացած պահի ասել «ոչ»: [34 CFR 303.7(c)] Եթե դուք դա անեք, Early Start ծրագիրը կբացատրի, թե ձեր երեխան որ ծառայություններից կզրկվի և կհիշեցնի ձեզ, որ նրան անհրաժեշտ է ձեր գրավոր թույլտվությունը՝ ձեր երեխային օգնելու համար: [34 CFR 303.420(b), 17 CCR 52162(c)] Եթե դուք հետ վերցնեք ձեր թույլտվությունը, դա կազդի միայն ապագա գործողությունների վրա, և ոչ թե արդեն ստացված գործողությունների կամ ծառայությունների վրա:

ԲԱԺԻՆ 3. ԳԱՂՏՆԻՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՍԱՆԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆ

Early Start-ի գրառումները ձեր երեխայի մասին տեղեկատվության կարևոր աղբյուր են: Ամեն ինչ, ինչ դուք նրանց պատմում եք ձեր երեխայի և ընտանիքի մասին, գաղտնի է և պաշտպանված: Այս տեղեկատվությունը կարող են տեսնել միայն այն մարդիկ, ովքեր անմիջականորեն օգնում են ձեր երեխային:

Որպես ծնող, դուք իրավունք ունեք.

1. Ստնալ տեղեկություններ այն մասին, թե ինչպես են նրանք գաղտնի և անվտանգ պահպանում ձեր երեխայի և ընտանիքի մասին տեղեկատվությունը: [34 CFR 303.404]
2. Դիտել ձեր երեխայի գրառումները և խնդրել դրանց պատճենները: Կարող եք նաև թույլ տալ, որ ինչ-որ մեկը նայի ձեր երեխայի գրառումները: Դուք կարող եք նաև խնդրել շտկել կամ հեռացնել ձեր երեխայի մասին գրառման մեջ եղած ցանկացած տեղեկություն: [34 CFR 303.405, 17 CCR 52168]
3. Ստնալ ձեր երեխայի գրառումների պատճենները կամ բացատրություն, որը դուք խնդրել եք՝ հարցումը ներկայացնելուց հետո հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում: [17 CCR 52164(b)]
4. Խնդրել հանդիպում Early Start ծրագրի տնօրենի հետ, եթե ծրագիրը մերժում է ձեր երեխայի գրառումներից ձեր խնդրած որևէ բանի փոփոխումը կամ հեռացումը: [17 CCR 52168(c)]
5. Ակնկալել, որ ձեր երեխայի անձնական տեղեկությունները կպահվեն գաղտնի: Early Start ծրագիրը պետք է ձեզ տեղեկացնի, թե ինչպես են նրանք հավաքում, պահպանում, կիսվում և ոչնչացնում անձնական գրառումները՝ համաձայն «Ընտանեկան կրթության իրավունքների և գաղտնիության մասին» օրենքի (FERPA): [34 CFR 303.29, 17 CCR 52160(a), 17 CCR 52162, 17 CCR 52165, 17 CCR 52169]

ԲԱԺԻՆ 4. ԳՆԱՅԱՏՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Կալիֆորնիայի Early Start ծրագրից օգնություն ստանալու համար որակավորված մասնագետներից կազմված թիմը կհանդիպի, կծանոթանա և կփորձարկի ձեր երեխայի ներկայիս հմտությունները: Այս թիմը կարող է ներառել խոսքի լեզվի պաթոլոգ (SLP), Էրգոթերապևտ (OT), ֆիզիկական թերապևտ (PT) կամ այլ մասնագետներ: Կան կանոններ, որոնք ապահովում են, որ ընտանիքները տեղյակ լինեն իրենց իրավունքների մասին թեստավորման ժամանակ:

Որպես ծնող, դուք իրավունք ունեք.

1. Իմապլ ձեր բոլոր իրավունքները Early Start-ի շրջանակներում: [34 CFR 303.421, GC 95020(c), 17 CCR 52161]
2. Խնդրել, որ ձեր երեխան թեստ հանձնի Early Start ծրագրի համար: Դուք կարող եք տեղեկատվություն կիսել գնահատման գործընթացի ընթացքում: Դուք իրավունք ունեք որոշումներ կայացնել և թույլտվություն տալ ձեր երեխայի Early Start-ի ծառայությունների համար: [34 CFR 303.7, 34 CFR 303.420, 17 CCR 52040(d), 17 CCR 52082(b), 17 CCR 52084]
3. Տալ գրավոր թույլտվություն մինչև որևէ թեստավորում անցկացնելը: Դուք կարող եք նաև «ոչ» ասել թեստավորմանը: [34 CFR 303.420, 17 CCR 52162]
4. Մասնակցել բոլոր թեստերին, մինչև ձեր երեխան հաճախում է Early Start: [34 CFR 303.321, GC 95020, 17 CCR 52082, 17 CCR 52084]
5. Ստանալ բոլոր թեստերի արդյունքների ամբողջական գրավոր պատճենը ձեր երեխայի Early Start ծրագրին ուղեգրվելուց հետո 45 օրվա ընթացքում: [34 CFR 303.310, 17 CCR 52086(a)]
6. Մասնակցել հանդիպումներին՝ թեստերի արդյունքները քննարկելու համար: [GC 95020(b)]
7. Մասնակցել բոլոր որոշումներին, որոնք վերաբերում են ձեր երեխայի որակավորմանը և նրա ստացած ծառայություններին: [34 CFR 303.343, GC 95014(a), GC 95020(b), 17 CCR 52082(a), 17 CCR 52104)]

Դաշնային և նահանգային օրենքները նաև պահանջում են հետևյալը.

1. Թեստերը հնարավորության դեպքում անցկացվում են այն լեզվով, որը դուք օգտագործում եք ձեր երեխայի հետ տանը: [34 CFR 303.321(a)(6)]
2. Թեստավորման ընթացակարգերը և նյութերը չպետք է անարդար լինեն ձեր երեխայի նկատմամբ՝ նրա ռասայի կամ էթնիկ պատկանելության պատճառով: [34 CFR 303.321(a)(4), 17 CCR 52082(g)]
3. Ձեր ընտանիքի կարիքները, առաջնահերթությունները և մտահոգությունները քննարկվում են այն լեզվով, որը դուք օգտագործում եք տանը, երբ դա հնարավոր է: [17 CCR 52084(d)(4)]
4. Թեստավորման նյութերը պետք է օգտագործվեն այնպես, ինչպես դրանք նախատեսված են օգտագործման համար: [17 CCR 52082]

5. Թեստերն անցկացնում են դրանք անցկացնելու համար որակավորված անձինք: [34 CFR 303.321, 17 CCR 52082, 17 CCR 52084]
6. Տեսողության, լսողության, օրթոպեդիկ կամ հաղորդակցման հարցում հայտնի խնդիրներ ունեցող երեխաների համար թեստեր են ընտրվում հաշվի առնելով այդ խնդիրները՝ չափելու երեխայի կարողություններն ու զարգացումը, այլ ոչ թե նրա դժվարությունները: [17 CCR 52082]
7. Թեստավորումը կկատարվի այս բոլոր բնագավառներում [GC 95014, 17 CCR 52082, 17 CCR 52022].
  - a. Իմացական զարգացում՝ ինչպես է ձեր երեխան մտածում, սովորում և լուծում խնդիրներ:
  - b. Ֆիզիկական զարգացում՝ ինչպես է ձեր երեխան օգտագործում իր մարմինը, ներառյալ թևերը, ոտքերը, ձեռքերը, տեսողությունը, լսողությունը և առողջությունը:
  - c. Ընկալողական հաղորդակցման զարգացում՝ ինչպես է ձեր երեխան հասկանում, թե ինչ են իրեն ասում ուրիշները:
  - d. Արտահայտիչ հաղորդակցման զարգացում՝ ինչպես է ձեր երեխան խոսում ուրիշների հետ՝ կիսվելու իր կարիքներով և մտքերով: Սա ներառում է ժեստերի լեզուն և հաղորդակցման այլ եղանակներ:
  - e. Հարմարվողական զարգացում՝ ինչպես է ձեր երեխան հոգ տանում հիմնական կարիքների մասին, ինչպիսիք են ուտելը և հագնվելը, և,
  - f. Սոցիալական և հուզական զարգացում՝ ինչպես է ձեր երեխան շփվում ուրիշների հետ և արտահայտում իր զգացմունքները:
8. Ձեր երեխան պարբերաբար կհետազոտվի Early Start-ում լինելու ընթացքում՝ տեսնելու համար, թե ինչպես է նա աճում և զարգանում: [GC 95014, 17 CCR 52082, 17 CCR 52084]
9. Թեստավորումը պետք է անցկացվի այն վայրերում, որտեղ նորածիններն ու փոքրիկները սովորաբար ժամանակ են անցկացնում, օրինակ՝ տանը, մանկապարտեզում, այգիներում, գրադարաններում կամ այլ վայրերում, որտեղ ձեր երեխան հնարավորության դեպքում իրեն հարմարավետ է զգում: [17 CCR 52082(i), 17 CCR 52084(e)]
10. Ձեր երեխայի առողջության և բժշկական պատմության վերաբերյալ կարևոր գրառումները կվերանայվեն: [34 CFR 303.321, 17 CCR 52082]
11. Ձեր երեխայի առկա գրառումները կարող են օգտագործվել՝ որոշելու համար, թե արդյոք նա որակավորվում է ծառայությունների համար՝ առանց լրացուցիչ թեստավորման: [34 CFR 303.321]
12. Վերապատրաստված մասնագետները կօգտագործեն իրենց մասնագիտական գիտելիքները ձեր երեխային թեստավորելիս՝ որոշելու համար, թե արդյոք ձեր երեխան համապատասխանում է Early Start ծառայությունների պահանջներին: Նրանց մասնագիտական կարծիքը կարող է օգտագործվել միայն որոշելու համար, թե արդյոք ձեր երեխան համապատասխանում է պահանջներին: [34 CFR 303.321]
13. Ձեր երեխայի Early Start ծառայություններին մասնակցելու իրավասությունը հիմնված չի լինի միայն մեկ թեստի վրա: Թիմը միասին կքննարկի մի քանի տեղեկատվություն՝ համատեղ որոշում կայացնելու համար: [34 CFR 303.321, 17 CCR 52082]

14. Դուք կարող եք ընտրել մասնակցել հարցազրույցների՝ քննարկելու ձեր ընտանիքի ռեսուրսները, առաջնահերթությունները և մտահոգությունները ձեր երեխայի զարգացման և ձեր ընտանիքի կարիքների վերաբերյալ: [34 CFR 303.321, 17 CCR 52084, 17 CCR 52106]

ԲԱԺԻՆ 5. ԱՆՅԱՏԱԿԱՆ ԱՑՎԱԾ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

Անհատականացված ընտանեկան ծառայությունների ծրագիրը (IFSP) գրավոր ծրագիր է, որը բացատրում է ձեր երեխայի և ընտանիքի համար վաղ միջամտության ծառայությունների տարբերակները՝ հիմնվելով թեստի արդյունքների վրա: Եթե ձեր երեխան առաջին անգամ է թեստ հանձնում Early Start ծրագրի շրջանակներում, ուղեգրումից հետո 45 օրվա ընթացքում պետք է հանդիպում անցկացվի՝ թեստի արդյունքները կիսելու և որոշելու համար, թե արդյոք ձեր երեխան որակավորվում է: Եթե նրա որակավորվի, թիմը կմշակի ձեր երեխայի առաջին IFSP-ը: Դուք կարող եք թեստի արդյունքները ստանալ առաջին հանդիպումից առաջ, որպեսզի կարողանաք դրանք վերանայել մինչև հանդիպումը: [34 CFR 303.20, 34 CFR 303.342, GC 95020(b), 17 CCR 52100, 17 CCR 52102]

Ձեր երեխայի IFSP-ը պետք է վերանայվի առնվազն վեց ամիսը մեկ [17 CCR 52102] կամ ավելի շուտ, եթե խնդրեք, կամ եթե իրավիճակները փոխվեն: Տարին մեկ անգամ IFSP-ը պետք է վերանայվի թարմացված թեստերով՝ տեսնելու համար, թե ինչպես է ձեր երեխան աճում և անհրաժեշտության դեպքում փոփոխություններ կատարելու համար: [34 CFR 303.342] Դուք կարող եք նաև խնդրել հեռակա հանդիպումներ (հեռախոսով կամ տեսակապով), սակայն Early Start ծրագիրը պետք է անձամբ հանդիպի ձեզ և ձեր երեխայի հետ առնվազն 6 ամիսը մեկ անգամ: Այս անձնական ներկայության պահանջը չպետք է օգտագործվի որպես պատրվակ որևէ ծառայության հետաձգման համար: [GC 95020(c)(2)(A)]

IFSP հանդիպումների ժամանակ, որպես ծնող, դուք իրավունք ունեք.

1. Ունենալ IFSP հանդիպում ձեզ համար հարմար ժամանակին և վայրում, և այն լեզվով, որը դուք օգտագործում եք տանը: [34 CFR 303.342, 17 CCR 52102]
2. Ստանալ գրավոր ծանուցում IFSP հանդիպումներից առաջ: [34 CFR 303.342, 17 CCR 52102]
3. Մասնակցել IFSP հանդիպումներին: [34 CFR 303.343, 17 CCR 52104]
4. Հրավիրել ընտանիքի մյուս անդամներին IFSP հանդիպումներին: [34 CFR 303.343, 17 CCR 52104]
5. Հրավիրել փաստաբանի կամ այլ անձանց մասնակցելու IFSP հանդիպումներին: [34 CFR 303.343, 17 CCR 52104]
6. Ստանալ IFSP-ի ամբողջական օրինակը ձեր տանն օգտագործվող լեզվով [34 CFR 303.25] և ձեզ համար անվճար: [34 CFR 303.409, 17 CCR 52102]

IFSP փաստաթղթի համար, որպես ծնող, դուք իրավունք ունեք.

7. Ակնկալել, որ IFSP-ում ամեն ինչ լիովին կբացատրվի ձեզ՝ ձեր տանը օգտագործած լեզվով: [34 CFR 303.342, 34 CFR 303.404, 17 CCR 52102]
8. Թույլտվություն տալ IFSP-ում թվարկված ծառայությունների համար: Եթե դուք թույլտվություն չտաք ծառայության համար, այն չի տրամադրվի: Դուք կարող եք փոխել ձեր միտքը և մերժել ծառայությանը, նույնիսկ այն բանից հետո, երբ արդեն համաձայնել եք դրան, կամ ձեր երեխան սկսել է ստանալ այն: Սա չի ազդի ձեր երեխայի մյուս ծառայությունների վրա: [34 CFR 303.342, 34 CFR 303.420, 17 CCR 52102]
9. Ակնկալել, որ ծառայությունները մատուցեն բնական միջավայրում (օրինակ՝ տանը կամ մանկապարտեզում) կամ ստանալ բացատրություն, թե ինչու դա հնարավոր չէ: [34 CFR 303.13, 34 CFR 303.344, 17 CCR 52106]
10. Կիսվել ձեր երեխայի մասին տեղեկատվությամբ այլ գործակալությունների հետ: [34 CFR 303.401, 17 CCR 52112, 17 CCR 52169]
11. Գրավոր տեղեկացվել, նախքան որևէ գործակալություն կամ ծառայություն մատուցող ցանկանա փոխել ձեր երեխայի Early Start ծառայությունների որևէ մասը: [34 CFR 303.421, 17 CCR 52161]
  - a. Ծանուցումը պետք է ներառի.
    - i. Ինչ են նրանք պլանավորում անել կամ փոխել,
    - ii. Ինչու են նրանք պլանավորում դա անել, և
    - iii. Ինչ կարող եք անել, եթե համաձայն չեք նրանց ծրագրի հետ (կոչվում է «ընթացակարգային երաշխիքներ»):
  - b. Ծանուցումը պետք է գրված լինի ձեր տանն օգտագործվող լեզվով: Դուք կարող եք նաև խնդրել, որ այն ձեզ փոխանցվի հաղորդակցման մեկ այլ միջոցով, եթե հնարավոր է: [34 CFR 303.401 to 303.421, 17 CCR 52161]

ԲԱԺԻՆ 6. ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿՈՆՖԵՐԱՆՍՆԵՐ, ՊԱՏՇԱՃ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ԼՍՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՆԱՅԱՆԳԱՅԻՆ ԲՈՂՈՔՆԵՐ

Early Start ծրագրում դուք՝ որպես ծնող, ունեք իրավունքներ և պաշտպանություն՝ ապահովելու համար, որ ձեր երեխան ստանա իրեն անհրաժեշտ օգնությունը, և ձեր ընտանիքի մտահոգությունները լուծվեն: [34 CFR 303.436, 17 CCR 52173, 17 CCR 52174]

Երբ դուք համաձայն չեք Early Start ծրագրի հետ, դուք ունեք մի քանի տարբերակ անհամաձայնությունը լուծելու համար և ունեք որոշակի իրավունքներ: Երեք տարեկանից փոքր երեխաների համար կիրառվում են հետևյալ ընթացակարգերը.

Որպես ծնող, դուք իրավունք ունեք.

1. Խնդրել միջնորդության հանդիպում կամ պատշաճ ընթացակարգի լուծում ցանկացած պահի, երբ համաձայն չեք Early Start ծրագրի հետ ձեր երեխայի Early Start» ծառայությունների որևէ մասի վերաբերյալ: [34 CFR 303.430, 34 CFR 303.431, 17 CCR 52172]
2. Տեղեկացվել բողոք ներկայացնելու կամ միջնորդություն կամ պատշաճ ընթացակարգի լուծում խնդրելու ձեր իրավունքի մասին: [34 CFR 303.432, 17 CCR 52172]
3. Բողոք ներկայացրել, եթե կարծում եք, որ Early Start-ը խախտել է ձեր երեխայի իրավասության կամ ծառայությունների վերաբերյալ որևէ կանոն կամ օրենք: [34 CFR 303.434, 17 CCR 52170]
4. Ցանկացած պահի խնդրել միջնորդության հանդիպում, եթե համաձայն չեք ձեր երեխայի Early Start ծառայությունների հետ: Դուք կարող եք միջնորդության հանդիպում խնդրել նույնիսկ բողոքներ ներկայացնելուց առաջ, կամ նույնիսկ այլ գործընթացների ընթացքում: [34 CFR 303.431, 17 CCR 52173]
5. Բողոք ներկայացնել, եթե պատշաճ ընթացակարգի լսման որոշումը չի կատարվում: [34 CFR 303.433(c)(3), 17 CCR 52170(b)]

ԲԱԺԻՆ 7. ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹՅԱՆ ԿՈՆՖԵՐԱՆՍՆԵՐ

Միջնորդությունը կամավոր, ոչ պաշտոնական և գաղտնի գործընթաց է, որտեղ միջնորդ կոչվող չեզոք անձն օգնում է ձեզ և Early Start ծրագրին կարգավորել տարաձայնությունները: [34 CFR 303.431, 17 CCR 52173]

Որպես ծնող, դուք իրավունք ունեք.

1. Միջնորդություն խնդրեք որպես վեճը լուծելու առաջին տարբերակ կամ անկացած պահի պատշաճ ընթացակարգի լուծմանի կամ բողոքի գործընթացի ընթացքում: [34 CFR 303.431, 17 CCR 52173]
2. Հրաժարվեք միջնորդությունից, եթե չեք ուզում մասնակցել: [34 CFR 303.431, 17 CCR 52173]
3. Ունեցեք որակյալ և չեզոք միջնորդ, որն անաչառ է: [34 CFR 303.431, 17 CCR 52173(c)]
4. Միջնորդության հանդիպումը կազմակերպեք ձեզ համար հարմար ժամանակին և վայրում: [34 CFR 303.431, 17 CCR 52173]
5. Հանդիպմանը ձեզ հետ բերեք մեկ այլ անձի կամ փաստաբանի: [17 CCR 52173(h)]
6. Միջնորդության քննարկումները պահեք գաղտնի և իմացեք, որ դրանք չեն կարող օգտագործվել ձեր դեմ դատարանում կամ հետագայում լուծմանի ժամանակ: [17 CCR 52173(j)]
7. Ստացեք գրավոր փաստաթուղթ, որտեղ նկարագրված են միջնորդական հանդիպումների ընթացքում ձեռք բերված պայմանավորվածությունները: [34 CFR 303.431, 17 CCR 52173(i)]

Միջնորդության հարցումները ներկայացվում են հետևյալ հասցեով՝

Office of Administrative Hearings
Attention: Early Start Intervention Section
2349 Gateway Oaks Drive, Suite 200
Sacramento, CA 95833-4231

Հեռախոս՝ (916) 263-0654
Ֆաքս՝ (916) 376-6318

ԲԱԺԻՆ 8. ՊԱՏՇԱՃ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ԼՍՈՒՄՆԵՐ

Տարածայնությունների լուծում և պատշաճ ընթացակարգի լսումներ

Եթե դուք համաձայն չեք ձեր երեխայի Early Start ծրագրի որևէ մասի հետ, կարող եք փորձել քննարկել դա IFSP հանդիպման ժամանակ կամ խնդրել միջնորդության լսում: Եթե դա չի լուծում խնդիրը, կարող եք դիմել պատշաճ ընթացակարգի լսումների համար: Դուք կարող եք օգնություն ստանալ ձեր երեխայի ծառայությունների համակարգողից, տարածաշրջանային կենտրոնից կամ Հատուկ կրթության տեղական պլանի տարածքի (SELPA) գրասենյակից: [34 CFR 303.430, 17 CCR 52172]

Պատշաճ ընթացակարգի լսման պահանջի պատճառները

Դուք կարող եք դիմել պատշաճ ընթացակարգի լսման համար, եթե համաձայն չեք ձեր երեխայի Early Start ծրագրի իրավասության կամ ծառայությունների որևէ մասի հետ: [17 CCR 52172(a)]

Ծառայությունների շարունակականությունը պատշաճ ընթացակարգի ընթացքում

Քանի դեռ պատշաճ ընթացակարգն ընթացքի մեջ է, ձեր երեխան կշարունակի ստանալ իր անհատականացված ընտանեկան ծառայությունների ծրագրում (IFSP) նշված Early Start ծառայությունները, եթե դուք և Early Start ծրագիրը չհամաձայնեք դրանք փոխել: Եթե դուք համաձայն չեք դեռևս չսկսված նոր ծառայության հետ, ձեր երեխան դեռևս կստանա IFSP-ում նշված բոլոր ծառայությունները, որոնք դուք չեք վիճարկում: Սակայն, երբ ձեր երեխան դառնա 36 ամսական, բոլոր Early Start ծառայությունները կդադարեցվեն: Դրանից հետո ձեր երեխան կստանա ծառայություններ հաջորդ ծրագրից, որին նա կանցնի, եթե նա իրավասու է այդ ծրագրի համար: [34 CFR 303.209]

Պատշաճ ընթացակարգի լսումներ պահանջելը

Պատշաճ ընթացակարգի լսում սկսելու համար ձեր գրավոր դիմումն ուղարկեք Վարչական լսումների գրասենյակ հետևյալ հասցեով [17 CCR 52172].

Office of Administrative Hearings
Attention: Early Start Intervention Section
2349 Gateway Oaks Drive, Suite 200
Sacramento, CA 95833-4231

Հեռախոս՝ (916) 263-0654
Ֆաքս՝ (916) 376-6318

Դուք կարող եք ստանալ պատշաճ ընթացակարգի լուծ պահանջելու ձևաթուղթը ձեր ծառայությունների համակարգողից, Early Start ծրագրից կամ Վարչության կայքէջից:

Կարևոր ժամանակային սահմանափակումներ

Պատշաճ ընթացակարգի լուծումները պետք է ավարտվեն Վարչական լուծումների գրասենյակի կողմից ձեր հարցումը ստանալու օրվանից 30 օրացուցային օրվա ընթացքում: Որոշումը վերջնական կլինի, եթե դուք չբողոքարկեք այն: [17 CCR 52172(e)]

ԲԱԺԻՆ 9. ՆԱՅԱՆԳԱՅԻՆ ԲՈՂՈՔՆԵՐ

Բողոք ներկայացնելը

Ցանկացած մեկը կարող է ստորագրված, գրավոր բողոք ներկայացնել տարածաշրջանային կենտրոնի, LEA-ի կամ մասնավոր ծառայություն մատուցողի դեմ, որը ստանում է Early Start ծրագրի ֆինանսավորում: Դուք կարող եք բողոք ներկայացնել Early Start նահանգային կամ դաշնային օրենքների կամ կանոնակարգերի խախտումների վերաբերյալ: Դուք կարող եք նաև բողոքներ ներկայացնել՝ լուծելու այնպիսի խնդիրներ, ինչպիսիք են՝ որակավորման կամ ծառայությունների մերժումը: Early Start-ի հետ կապված բողոքները լուծելու համար օգտագործվում են միայն Early Start-ի ընթացակարգերը: [17 CCR 52170]

Գաղտնիության պաշտպանություն

Վարչությունը պետք է հետաքննի իրեն ուղղված բոլոր բողոքները: Վարչությունը չի կարող կիսվել ձեր երեխայի անձնական տվյալներով առանց ձեր գրավոր թույլտվության, բացառությամբ Early Start ծրագրի լիազորված աշխատակիցների հետ: [34 CFR 303.432, 17 CCR 52169, 17 CCR 52170(a)]

Բողոքներ ներկայացնելու հարցում օգնություն ստանալը

Դուք կարող եք օգնություն ստանալ բողոքներ ներկայացնելու հարցում ձեր երեխայի ծառայությունների համակարգողից, տարածաշրջանային կենտրոնի գրասենյակից կամ Հատուկ կրթության տեղական պլանի տարածքից (SELPA): Վարչությունը և CDE-ը նույնպես կարող են տեղեկատվություն և որոշակի օգնություն տրամադրել: Չարգացման հաշմանդամությունների հարցերով նահանգային խորհուրդը (SCDD) կամ Կալիֆորնիայի հաշմանդամների իրավունքների պաշտպանության կազմակերպությունները նույնպես մատչելի են օգնության համար: [34 CFR 303.437, 17 CCR 52170]

Որտեղ բողոքներ ներկայացնել

Ուղարկեք ձեր ստորագրված, գրավոր բողոքը հետևյալ հասցեով՝

Department of Developmental Services

Attention: Community Appeals and Resolutions Branch

1215 O Street, MS 8-20

Sacramento, CA 95814

Հեռախոս՝ (916) 651-6309

Ֆաքս՝ (916) 654-3641

Էլ. հասցե՝ earlystart@dds.ca.gov

Իրավունքները՝ բողոք ներկայացնելիս

1. Դուք իրավունք ունեք օգնություն ստանալ ձեր ծառայությունների համակարգողից՝ բողոք ներկայացնելիս: [17 CCR 52170]
2. Դուք կարող եք լրացուցիչ տեղեկություններ ներկայացնել Վարչություն, որոնք կարող են օգնել հետաքննությանը: [34 CFR 303.433, 17 CCR 52171(a)]
3. Դուք կստանաք վերջնական գրավոր որոշում Վարչությունից ձեր բողոքը ստանալուց հետո 60 օրվա ընթացքում: [34 CFR 303.433, 17 CCR 52171(a)]
4. Եթե Վարչությունը պարզի, որ ծառայությունները սխալմամբ մերժվել են, նրանք քայլեր կձեռնարկեն խնդիրը շտկելու համար: Սա կարող է ներառել վճարված ծառայությունների համար ձեզ փոխհատուցելը կամ ապագայում ճիշտ ծառայությունները ստանալու ապահովումը: Նրանք կիրահանվեն Early Start-ին մատուցել համապատասխան ծառայություններ: [17 CCR 52171(a)]
5. Ավելացվել, որ Վարչությունը կլուծի ձեր բողոքը 60 օրվա ընթացքում, եթե այն պատշաճ ընթացակարգի լուծման մաս չէ կազմում: [34 CFR 303.433, 17 CCR 52171(c)]
6. Եթե ձեր բողոքը վերաբերում է նույն խնդրին և անձանց, ինչ նախորդ լուծման էին, Վարչությունը կտեղեկացնի ձեզ, որ նախորդ պատշաճ ընթացակարգի որոշումը դեռևս ուժի մեջ է, և դրան պետք է հետևեն: [34 CFR 303.433, 17 CCR 52171(d)]
7. Դուք իրավունք ունեք ցանկացած բողոքի լուծում ստանալ, եթե պետական գործակալությունը կամ մասնավոր ծառայություն մատուցողը չի հետևում պատշաճ ընթացակարգի որոշմանը: [34 CFR 303.433, 17 CCR 52171(e)]

Ինչ ներառել բողոքի մեջ

Ձեր բողոքը պետք է լինի գրավոր: Այն պետք է ներառի ստորագրված հայտարարություն, որը բացատրում է, որ Վարչությունը, տարածաշրջանային կենտրոնը, LEA-ը կամ Early Start-ին առնչվող այլ ծառայություն մատուցողը խախտել է օրենք կամ կանոնակարգ: [34 CFR 303.434, 17 CCR 52172(a)]

Ձեր բողոքը պետք է ներառի.

1. Ձեր կոնտակտային տվյալները՝ լրիվ անունը, հասցեն և հեռախոսահամարը: [17 CCR 52170(g)]
2. Եթե բողոքը վերաբերում է կոնկրետ երեխայի, նշեք երեխայի անունը և հասցեն, տարածաշրջանային կենտրոնի, LEA-ի կամ ծառայություն մատուցողի անվանումը, խնդրի նկարագրությունը և այն, թե ինչպես եք կարծում, որ խնդիրը պետք է լուծվի: [34 CFR 303.434]
3. Խնդրի, տեղի ունեցածի և տեղական մակարդակում այն լուծելու համար ձեռնարկված ցանկացած քայլի հստակ բացատրություն (եթե կիրառելի է): [17 CCR 52170(g), 17 CCR 52170(g)(5)]
4. Այն անձի կամ կազմակերպության անունը, որի դեմ բողոք եք ներկայացնում: Նշեք տարածաշրջանային կենտրոնի, LEA-ի կամ ծառայություն մատուցողի անունը: [17 CCR 52170(g)]
5. Դուք պետք է բողոքն ուղարկեք այն կազմակերպությանը կամ կողմին, որի դեմ բողոքում եք: [34 CFR 303.434]

- 6. Ձեր բողոքին վերաբերող խնդիրը պետք է տեղի ունեցած լինի Վարչության կողմից բողոքը ստանալուց առաջ մեկ տարվա ընթացքում: [34 CFR 303.434, 17 CCR 52170(c)]

ԲԱԺԻՆ 10. ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հուսով եմք, որ այս ուղեցույցը ձեզ օգտակար տեղեկատվություն է տրամադրել ձեր ծնողական իրավունքների վերաբերյալ: Եթե ունեք լրացուցիչ հարցեր, կարող եք կապվել վարչության հետ՝ զանգահարելով 800-515-BABY (800-515-2229) հեռախոսահամարով կամ գրելով earlystart@dds.ca.gov հասցեով:

Լրացուցիչ տեղեկություններ և ձևաթղթեր կարող եք գտնել
հետևյալ հասցեներով՝

[Բողոքարկումներ և բողոքներ](#)

